

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Іноземна філологія та переклад»

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарного факультету
Микола ДЄДКОВ
_____ 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК6 Риторика і культура мовлення

освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська»

спеціальність _____ 035 Філологія

галузі знань _____ 03 Гуманітарні науки

ступінь вищої освіти _____ магістр

2024 рік

програма з дисципліни «Риторика і культура мовлення»
спеціальності 035 Філологія

освітня програма (спеціалізація) «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»

Розробник (и): Вікторія ВОЛОШУК, професорка кафедри «Іноземна філологія та переклад»,
кандидатка філологічних наук, доцентка

Програма погоджена:

В.о. завідувачки кафедри
«Іноземна філологія та переклад»

Наталія ЖУКОВА
_____ 2024

Гарант освітньої програми

Анатолій ПРИХОДЬКО
_____ 2024

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету
Протокол від «21» серпня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Микола ДЄДКОВ
_____ 2024

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	3	
Модулів	2	2
Змістових модулів	2	2
Семестр	3	3
Загальна кількість годин	90	
з них аудиторних:	30	6
лекції	14	4
практичні		
лабораторні	14	2
семінарські		
з них самостійної роботи:	62	84
Занять на тиждень	2	
Індивідуальні завдання		
Форма контролю	залік	
Курсова робота (проект) (загальний обсяг)	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Викладання курсу «Риторики» у вузах набуває всезростаючої значущості у сучасних умовах. Адже для повноцінної лінгвістичної підготовки важливим є не лише знання фонетико-, лексико-, граматико- та синтаксично-стилістичних особливостей конструювання знакових систем, але й комунікативні здібності, можливості роботи із аудиторіями різного рівня та професійної спрямованості. Останнє не може бути реалізованим, якщо фахівець ставиться до мови виключно як до формальної семіотики, зв'язок між елементами якої забезпечується правилами морфології, синтаксису і стилістики. Осмислена, впливова та комунікативно-ефективна мова у більшості випадків тяжіє до високої ораторської культури, яка, у свою чергу, детермінована безліччю логічних, естетичних факторів.

Отже, метою навчального курсу «Риторики» виступає формування культури мовленнєвої поведінки, яка включає у себе уміння на основі орієнтації у понятійно-категоріальному апараті риторики здійснювати самостійну побудову промов різної спрямованості з використанням основних технологій раціонального та емоційного впливу на аудиторію і навички здійснення аргументованого, доцільного та коректного доведення власної думки, позиції.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни, зумовлені метою її викладання, полягають у забезпеченні:

- здатності студентів вилучати потрібні смисли у текстах різних видів та стилів, необхідні для побудови осмисленого текстуального масиву (комунікації);
- сформованості у студентів цілісних теоретичних уявлень про умови впливу мовлення на поведінку аудиторії;
- оволодіння основними поняттями, категоріями, методами та прийомами риторики, іманентною метою якого виступає формування вмінь та навичок реалізації риторичних технологій у практичній мовленнєвій діяльності;
- сприяння підвищенню професійної орієнтації у вивченні риторики, забезпечення наявності завдань, які передбачають прямі міжпредметні зв'язки.

Важливою функцією курсу є забезпечення студентів найважливішими методами аналізу текстів різних жанрів, що сприяє формуванню власної точки зору на одержувану інформацію, здатність вичленовувати потрібні смисли з невпинного потоку інформації (щільність та тотальність якого, на думку багатьох сучасних філософів, виступає рівноцінним замінником цензури, оскільки не передбачає орієнтації у ньому та вибіркового ставлення з боку реципієнта) та критично ставитися до пропагандистських заходів і прийомів різних гатунків. Курс «Риторики» сприяє розвитку професійних якостей майбутніх педагогів та перекладачів, оскільки забезпечує їх знанням техніки підготовки промов різних жанрів (у тому числі, й навчальних промов – лекцій, публічних виступів тощо) та умінням реалізації цих знань на практиці, а також допомагає поповнювати свої

професійні знання, користуючись навичками роботи з довідковим матеріалом, здійснювати градування поняття, творення таксономічних схем тощо.

4.Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Реалізація означених вище мети і завдань навчального курсу відбувається шляхом цілеорієнтованого здійснення міжпредметних зв'язків, насамперед, у галузі дисциплін філологічного, філософського та соціально-гуманітарного циклу. Таким чином, матеріали навчального курсу розроблено на підставі синтезу знань, умінь та навичок студентів, отриманих у процесі попереднього вивчення стилістики, лексикології, теорії літератури, теорії перекладу, а також культурології, філософії, основ правознавства та конституційного права, історії України та інших дисциплін соціально-гуманітарного циклу, а також психології, педагогіки, лінгвокраїнознавства, історії країни, мова якої вивчається. Дисципліна завершує цикл філологічних дисциплін і не має постреквізитів.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні отримати такі **компетенції**:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 4. Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 8. Здатність чітко й виразно висловлювати думку, використовувати знання законів техніки мовлення: правильна постановка дихання, розвиток голосу, чітка та зрозуміла дикція, нормативна орфоепія.

ФК 9. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами мови та здатність спрямовувати їх для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-10. Здійснювати науковий аналіз мовного й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-12. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам які навчаються.

ПРН-16. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати державною або іноземними мовами результати наукового дослідження.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Розвиток риторики в історичному аспекті

Міфологічні джерела риторики. Виникнення риторики в Давній Греції як відповідь на практичні потреби суспільства. Культ слова в Давній Греції. Давньогрецькі риторичні школи. Трактати з риторики. «Риторика» Аристотеля. Сократ як ритор. Софісти, їх вплив на риторичне мистецтво. Демосфен, Сократ, Аристотель та інші давньогрецькі оратори.

Еристика софістів. Риторика в Давньому Римі. Функції риторики у Стародавньому Римі за добу республіки. Значення Цицерона для розвитку риторики. Юлій Цезар як оратор і політичний діяч. Ораторське мистецтво часів Римської імперії. Квінтіліан як теоретик педагогічної риторики. Християнська гомілетика – теорія та мистецтво проповіді. Середньовічна схоластика. Тертуліан, Іоанн Златоуст, блаженний Августин.

Розвиток гомілетики. Передумови розквіту красномовства у період Відродження. Формування академічного красномовства. Гуманістична риторика доби Відродження.

Риторика в Україні Словесна культура Київської Русі. Риторизм у мовотворчості І. Вишенського, Г. Сковороди. Риторична спадщина Ф. Прокоповича. Особливості українського ораторства XIX – XX століть.

Тема 2. Риторика як наука. Основні поняття риторики

Ознайомити студентів із риторикою як наукою та навчальною дисципліною; з'ясувати предмет риторики. Розкрити особливості сучасної та класичної риторики; зв'язок науки про красномовство з іншими дисциплінами. Пояснити роль ораторського мистецтва у професійній діяльності перекладача.

Риторика як наука і навчальна дисципліна. Основні поняття риторичної теорії. Предмет і завдання риторики. Красномовство як предмет риторики.

Основоположні розділи класичної риторики: інтенція, диспозиція, елокуція, акція, меморія. Основні фази ораторського процесу: до комунікативний, комунікативний, після комунікативний. Канали впливу на аудиторію: звуковий (лінгвістичний та паралінгвістичний) і візуальний (кінетичний). Структурні елементи риторичного дійства: логос, етос, пафос, топос. Своєрідність риторики як комплексної й синтетичної науки. Місце риторики як інтегральної дисципліни у гроні інших наук гуманітарних наук. Зв'язок риторики з теорією комунікацій, акторською майстерністю, стилістикою, психологією, лінгвістикою, філософією, етикою, естетикою, логікою, еристикою, конфліктологією, літературознавством, історією, соціологією, політологією, педагогікою тощо.

Соціальні функції риторики: комунікативна, суспільно-креативна, суспільнорегулятивна, людинотворча. Риторика як найоптимальніший шлях особистісного розвитку людини.

Розкрити основоположні розділи та поняття класичної риторики. Схарактеризувати закони красномовства (концептуальний, моделювання аудиторії, стратегічний, тактичний, мовленнєвий, ефективної комунікації, системно-аналітичний).

Тема 3. Роди і види сучасного красномовства

Види промов в залежності від мети й ситуацій спілкування. Основні роди, види й жанри красномовства. Види красномовства (за Г. Апресян): 1) ділове красномовство: ділові зустрічі, пропозиції, формулювання умов, обговорення; юридичні документи; професійна, наукова література, журнали, каталоги, проспекти, реклама, термінологічні словники та довідники; організаційна документація: плани, проекти, засоби комунікації; 2) академічне красномовство: лекція університетська; доповідь на науковій конференції, у спілкуванні фахівців; науковий звіт з теми дослідження; рецензії на книги, статті, редагування збірок статей; дипломна робота студента, його публічний захист; дисертація – наукова праця (магістерська, кандидатська, докторська), публічний захист на дисертаційній раді; наукові праці: стаття, тези доповіді, монографія; навчальна література для ВНЗ: лекційні курси, підручники, практикуми, методичні рекомендації та ін.; наукові дискусії – на конференціях, захистах дисертацій, в журналах і газетах та ін.; консультації, індивідуальне спілкування студентів і викладача; семінари, обговорення книг; спілкування студентів між собою; державних діячів у межах країни і поза її межами; оформлення відповідних письмових документів; листування; законодавча діяльність, складання і укладення міжнародних договорів; 3) політичне красномовство: мови політиків-ораторів на мітингах, зборах, конференціях; політична пропаганда й агітація у пресі, на радіо, телебаченні; агітаційні заходи у передвиборні періоди; проекти у сфері законодавства, програми політичних рухів у суспільстві, країні; дискусії у Верховній Раді та інших органах; активна участь у засобах масової комунікації, володіння майстерністю журналіста; 4) військове красномовство: бойовий заклик; бойовий наказ; військові ЗМІ; промови військових осіб; військова наука й історія; 5) судове красномовство: судовий процес – дискусія (дискусія сторін, виступи свідків, вивчення документів слідства); протоколи і стенограми, звукозаписи

суду; процедури слідства: допит як специфічна форма діалогу; листування; вивчення документів; слово підсудного; ухвалення рішення; 8) богословське красномовство: проповідь; молитва; сповідь; 9) побутове красномовство: мовний етикет; дружні та сімейні бесіди; суперечки, конфлікти, непорозуміння; обговорення; розповіді, спогади, плани на майбутнє; листування, ведення щоденників, написання спогадів; інформація, телефонні розмови, телеграми; літературна творчість; внутрішні діалоги

Тема 4. Модуси публічного виступу (логос, етос, пафос). Образ ритор.

Ритор і аудиторія

Розглянути феномен оратора – як основного структурного компоненту риторичного дійства, що реалізує соціальну функцію публічного мовлення;

Пафос, логос, етос та топос як засади красномовства Логос як сукупність засобів переконання, що апелюють до розуму. Етос як етичні умови переконання. Пафос як сукупність засобів переконання, що апелюють до почуттів Види пафосу за Аристотелем.

Особистість оратора та умови успіху його виступу. Ознаки і фактори що зумовлюють популярність особи оратора. Десять умов успіху оратора. Дотримання пауз. Техніка дихання. Впевненість у собі. Контакт із слухачами. Оратор і аудиторія. Риторична аргументація – створення публічних висловлень, що призводять до згоди і приєднання аудиторії.

Топіки – стандартні типи мовних ситуацій. Види топів.

Змістовий модуль 2

Тема 1. Інвенція і диспозиція. Методи та етапи підготовки ораторської промови Вибір теми промови: мотиви, інтереси комунікантів, новизна, конфліктність. Складання плану. Відбір матеріалу для виступу. Розміщення матеріалу й оформлення структури виступу. Етапи підготовки промови : Робота вибір теми – складання плану – збирання матеріалу – запис промови – розмітка тексту знаками партитури – тренування над конспектом виступу. Вступ, основна й висновкова частини промови. Знаки партитури. Виклад предмета (теми) розмови й аргументації. Моделі викладу предмета. Завершення промови. Тренування виголошення промови.

Тема 2. Елокуція та Елоквенція. Техніка промови Основні принципи елокуції: підбір доцільних мовних засобів, граматична правильність, ясність думки, довершеність висловлення. Прямі і непрямі тактики мовного впливу. Високий, середній і низький стилі. Основні засоби піднесення стилю: добір слів, сполучення слів, стилістичні фігури та тропи. Стилiстичні фігури в риторичі. Методики запам'ятовування структури і змісту виступу.

Тема 3. Меморія та акція. Зовнішня культура оратора. Способи запам'ятовування промови: механічний, логічний, мнемотехнічний. Особливості людського сприйняття. Невербальні засоби спілкування в публічних виступах: мова жестів і поз; мова міміки; парамовленнєві характеристики; мова простору; мова одягу та мова кольорів тощо. Релаксація. .

7 Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Розвиток риторики в історичному аспекті	4	2				2	4					4
Тема 2. Риторика як наука. Основні поняття риторики	6	2				4	4	2				2
Тема 3. Роди і види сучасного красномовства	4	2				2	6					6
Тема 4. Модуси публічного виступу (логос, етос, пафос). Образ ратора. Ритор і аудиторія	6	2				4	6					6
Тема 5. Ораторське мистецтво Азії та Сходу	8		2			6	6					6
Тема 6. Головні напрямки неориторики (лінгвістична та аргументативна риторика)	8		2			6	8					8
Тема 7. Основи полемічного мистецтва (еристика, проблеми суперечки)	10		4			6	6					6
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8			30	40	2	0			38
Змістовий модуль 2												
Тема 1. Інвенція і	4	2				2	10	2				8

диспозиція. Методи та етапи підготовки ораторської промови												
Тема 2. Елокуція та Елоквенція . Техніка промови	8	2				6	8		2			6
Тема 3. Меморія та акція. Зовнішня культура оратора	10	2				8	12				2	10
Тема 4. Методи викладу предмета. Теза і аргумент як основні категорії диспозиції. Закони логіки та тотожності. Мовні та логічні помилки.	8		2			6	6					6
Тема 5. Загальні поняття про мовний акт. Мовна інтенція. Автоматизм механізмів мови. Лексична норма. Точність вибору. Граматична і стилістична норма. Риторичний ідеал.	6		2			4	6					6
Тема 6. Зовнішній вигляд оратора. Манера, міміка й жести оратора. Образ аудиторії. Шляхи подолання опору аудиторії. Вимоги до вимови й артикуляції при виголошенні промов. Вправи для розвитку усного мовлення.	8		2			6	8					8
Разом за змістовим модулем 2	44	6	6			32	50	2				44

Усього годин	90	14	14			62	90	4	2		2	82
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Розвиток риторики в історичному аспекті	лекція	Міфологічні джерела риторики. Виникнення риторики в Давній Греції як відповідь на практичні потреби суспільства. Еристика софістів. Риторика в Давньому Римі. Розвиток гомілетики. Передумови розквіту красномовства у період Відродження. Риторика в Україні. Словесна культура Київської Русі.
2	Ораторське мистецтво Азії та Сходу	семінар	Риторичні вчення давньої Індії, Месопотамії, Давнього Єгипту та Китаю
3	Риторика як наука. Основні поняття риторики	лекція	Розкрити особливості сучасної та класичної риторики; зв'язок науки про красномовство з іншими дисциплінами. Предмет і завдання риторики. Красномовство як предмет риторики. Основоположні розділи класичної риторики: інтенція, диспозиція, елокуція, акція, меморія. Структурні елементи риторичного дійства: логос, етос, пафос, топос. Соціальні функції риторики: комунікативна, суспільно-креативна, суспільнорегулятивна, людинотворча.
4	Головні напрямки неориторики (лінгвістична та аргументативна риторика)	семінар	Неориторичні школи Перельмана та Бекона. Різниця між лінгвістичними і аргументативними вченнями
5	Роди і види сучасного красномовства	лекція	Основні роди, види й жанри красномовства. 1) ділове красномовство: 2) академічне красномовство: 3) політичне красномовство: 4) військове красномовство: 5) судове красномовство: 6) богословське красномовство: 7) побутове красномовство:
6	Аналіз мовних засобів в різних	семінар	Слухання та обговорення

	типах красномовства		самостійно підготовлених публічних виступів різних жанрів красномовства
7	Модуси публічного виступу (логос, етос, пафос). Образ ритора. Ритор і аудиторія	<i>лекція</i>	Розглянути феномен оратора. Логос як сукупність засобів переконання, що апелюють до розуму. Етос як етичні умови переконання. Пафос як сукупність засобів переконання, що апелюють до почуттів Види пафосу за Аристотелем. Особистість оратора та умови успіху його виступу. Дотримання пауз. Техніка дихання Топіки – стандартні типи мовних ситуацій. Види топів.
8	Основи полемічного мистецтва (еристика, проблеми суперечки)	<i>семінар</i>	Дифініція: що таке суперечка Види суперечок Приклади відомих виграних історичних суперечок Основні правила ведення суперечок Засоби переконання опонента (докази, аргументація) Полемічні прийоми та уловки Правила успішної суперечки За обраною темою провести еристичний спір в парах з різними видами аргументації
9	Інвенція і диспозиція. Методи та етапи підготовки ораторської промови	<i>лекція</i>	Вибір теми промови: мотиви, інтереси комунікантів, новизна, конфліктність. Складання плану. Етапи підготовки промови : Робота вибір теми – складання плану – збирання матеріалу – запис промови – розмітка тексту знаками партитури – тренування.
10	Методи викладу предмета. Теза і аргумент як основні категорії диспозиції. Закони логіки та тотожності. Мовні та логічні помилки.	<i>семінар</i>	Методи викладу предмета Теза і аргумент як основні категорії диспозиції. Логічна аргументація (закони тотожності, суперечності, виключення третього, достатньої підстави) Мовні помилки Логічні помилки
11	Елокуція та Елоквенція . Техніка промови	<i>лекція</i>	Основні принципи елокуції: підбір доцільних мовних засобів, граматична правильність, ясність думки, довершеність висловлення. Прямі і непрямі тактики мовного впливу. Високий, середній і

			низький стилі. Стилистичні фігури в риториці. Методики запам'ятовування структури і змісту виступу.
12	Мовні акти. Риторичні засоби і фігури	семінар	Загальні поняття про мовний акт. Мовна інтенція. Автоматизм механізмів мови. Лексична норма. Точність вибору. Граматична і стилістична норма. Риторичний ідеал. Власне риторичні засоби: прийоми градації, інверсії, апеляції; стежки. Моделювання процесу сприйняття і розуміння мови. Зворотний зв'язок
13	Меморія та акція. Зовнішня культура оратора.	лекція	Способи запам'ятовування промови: механічний, логічний, мнемотехнічний. Невербальні засоби спілкування в публічних виступах: мова жестів і поз; мова міміки; парамовленнєві характеристики; мова простору; мова одягу та мова кольорів тощо. Релаксація.
14	Оратор та аудиторія	семінар	Зовнішній вигляд оратора. Манера, міміка й жести оратора. Образ аудиторії. Шляхи подолання опору аудиторії. Вимоги до вимови й артикуляції при виголошенні промов. Вправи для розвитку усного мовлення.

9.Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Для студентів денної форми навчання: усні та письмові опитування на семінарських заняттях, аудиторне індивідуальне рубіжне контрольне завдання та залік.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи та залік.

10. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»¹, передбачено такі контрольні заходи: вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Основи академічної та перекладацької доброчесності» передбачає поточний, рубіжний та підсумковий контроль (індивідуальне завдання та усний залік).

Поточний контроль проводиться під час аудиторних (семінарських) занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти враховується:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання обов’язкових завдань самостійної роботи.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання знань здійснюється з урахуванням роботи на семінарських заняттях (активність, участь у дискусіях тощо). Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку, під час якого перевіряється володіння здобувачем освіти навчальним матеріалом, визначеним робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувачів вищої освіти. Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи (семінари, індивідуальне завдання (тези), залік).

Протягом семестру здобувачі освіти проходять два рубіжних контролі по 2-м змістовим модулям. Вони можуть отримати оцінку з дисципліни за результатами поточної роботи, рубіжних контролів та виконаного індивідуального письмового завдання.

Підсумкова оцінка визначається як сумарна двох контролів за перший та другий змістові модулі та екзаменаційної оцінки.

Поточне тестування та самостійна робота												Сума	
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
10	6	6	6	10	8	10	6	8	8	6	8	8	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

- Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності:
- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю;
 - дотримуватися норм законодавства про авторське право;
 - приймати активну участь у навчальному процесі;
 - не запізнюватися на заняття, не пропускати заняття без поважних причин;
 - самостійно і своєчасно вивчати матеріал пропущеного заняття;
 - давати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності.
 - бути терпимими і доброзичливими до однокурсників та викладачів.

12 Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни “Риторика і культура мови” для студентів 5 курсу спеціальності «Германські мови та літератури» всіх форм навчання. /уклад. В. І. Волошук, О. М. Хавкіна - Запоріжжя, 2024. 104 с.

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури

1. Риторика: навч. Посібник / уклад. С. Д. Абрамович, . Ю. Чікарькова. Львів: Світ, 2001. 240 с.
2. Колотілова Н.А. Риторика Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
3. Куньч З. Риторичний словник. К.: Рідна шк., 1997. 342 с.

4. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Навч. Посібник. К.: Вища шк., 2003. 311 с.
5. Олійник О.Б. Риторика Навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 170 с.
6. Онуфрієнко Г.С. Риторика Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.
7. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Академвидав, 2004. 344 с.
8. Вандишев В.М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: [навч. посібник]. К.: Кондор, 2003. 264 с.
9. Волошук, В. І. Використання риторичних фігур та тропів у німецькому політичному дискурсі // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. Вип. 56. Одеса: «Гельветика», 2022. С. 29-32.
10. Волошук, В. І. Онлайн-лекція як новий піджанр академічної риторики // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том. 34 № 2 Ч. 1 Київ:«Гельветика», 2023. С. 140-144.
11. Волошук В. І. Стилiстичний потенціал топонімікону в короткому німецькому оповіданні Науковий вісник міжнародного гіманітарного університету. Серія: Філологія. Випуск 47. Одеса: Гельветика, 2021. С. 25-29
12. Волошук, В. І Домінантні тропи в ліриці Р. М. Рільке ті їх збереження в українських перекладах //Нова філологія. Вип. 76. Запоріжжя, 2019. С. 33-39
13. Гончарова О. М. Античне красномовство як дискурсивний феномен культури: [монографія] . К. : НАКККиМ, 2011. 272 с.
14. Грицаєнко Л. М. Основи красномовства : навч. посіб. К. : КНУТД, 2013. 245 с.
- 15.Когут О. І. Основи ораторського мистецтва Практикум. Тернопіль: Астон, 2005. 296 с.
- 16.Лузік Е.В., Ільїна Т. В. Риторика: майстерність переконання. Навчальний посібник. К.: НАУ, 2005. 84 с.
- 17.Сагач Г. Риторика. Київ: «Ін Юре», 2000. 566 с.
- 18.Сивачук Н. П. Академічна риторика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Умань : Сочінський, 2013. 374 с.
- 19.Шкляєва Н.В., Николюк Т, В, Риторика. Конспект лекцій. Луцьк: Луцький НТУ, 2016. 95 с.
- 20.Herrick James. History and Theory of Rhetoric. Pearson 4th Edition, 2008. 320 p
21. Rhetorik & Kommunikation - Ein Lehr- und Übungsbuch, Allhoff & Allhoff, reinhardt, 2016. 272 S.

16. Рекомендовані інформаційні ресурси

1. <http://www.logicalfallacies.info/>
2. Critical Thinking On The Web <http://www.austhink.org/critical/>
3. Informal Logic (Stanford Encyclopedia of Philosophy)
<http://plato.stanford.edu/entries/logic-informal/#Rel>
4. Pragmatics (Stanford Encyclopedia of Philosophy)
<http://plato.stanford.edu/entries/pragmatics/>
5. <https://orator.biz/library/>